

3.2.1 Number of papers published per teacher in the Journals notified on UGC website during the year 2018-19

Sr.	Title of paper	Name of the author/s	Department of the teacher	Name of Journal	Year of publication	ISSN number	Link to the recognition in UGC enlistment of the Journal
1	Lokshahitya Vasthaili Vruttpatranchi Bhumnika	Prof. N. A. Dewar	Department of Library	Research Journey	Jan. 2019	2348-7143	https://www.researchjourney.net
2	Rajkiy Samanata Ani Mahila Sakshimikaran	Prof. N. A. Dewar	Department of Library	Research Journey	Feb. 2019	2348-7143	https://www.researchjourney.net
3	Open Source Software for Library	Prof. N. A. Dewar	Department of Library	Scholars Impact Quarterly	Feb. 2019	2394-7632	https://www.scholarimpact.com

3.2.1 Number of papers published per teacher in the Journals notified on UGC website during the year 2019-20

Sr.	Title of paper	Name of the author/s	Department of the teacher	Name of Journal	Year of publication	ISSN number	Link to the recognition in UGC enlistment of the Journal
1	Sangrakirrut Granthalaye ani Cloud Computing	Prof. N. A. Dewar	Department of Library	IRFS Research Journey International E-Research Journal	April 2019	2348-7143	https://www.researchjourney.net

3.2.1 Number of papers published per teacher in the Journals notified on UGC website during the year 2020-21

Sr.	Title of paper	Name of the author/s	Department of the teacher	Name of Journal	Year of publication	ISSN number	Link to the recognition in UGC enlistment of the Journal
1	"Importance of Open Source Software in Libraries"	Prof. N. A. Dewar	Department of Library	Vidyabharati International Interdisciplinary Research Journal (Special Issue-Oct 2020)	October 2020	2319-4979	https://www.vitij.org/specialissues/SP5/SP5.html

3.2.1 Number of papers published per teacher in the Journals notified on UGC website during the year 2021-22

Sr.	Title of paper	Name of the author/s	Department of the teacher	Name of Journal	Year of publication	ISSN number	Link to the recognition in UGC enlistment of the Journal
1				NIL			

3.2.1 Number of papers published per teacher in the Journals notified on UGC website during the year 2022-23

Sr.	Title of paper	Name of the author/s	Department of the teacher	Name of Journal	Year of publication	ISSN number	Link to the recognition in UGC enlistment of the Journal
1				NIL			

Principal
C.B.Murarka Arts & Comm.
College, Shegaon

DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE
SHREE SHIVAJI ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE, RAJURA, DIST. CHANDRAPUR
IN COLLABORATION WITH

RAJYASHASTRA PRADHYAPAK PARISHAD (VIDARBHA PRANT) Reg. No. F-354064(NCP)

AND
GONDWANA UNIVERSITY, GADCHIROLI

ORGANIZED

One Day Interdisciplinary National Conference on
Indian Democracy and Media

CERTIFICATE

This is to certify that Prof./Dr./Mr./Ms./Mrs. Nilesh Datta

of G. B. Murarka Arts & Commerce College, Shegaon has participated in the

Interdisciplinary National Conference on 'Indian Democracy and Media' organized by Rajyashastra Pradhypak Parishad (Vidarbha Prant), Gondwana University, Gadchiroli & Department of Political Science, Shivaji Arts, Commerce and Science College, Rajura, Dist. Chandrapur on 5th January 2019. He / She submitted / presented a paper entitled नेफशादीया दात्यादीत वृत्तपुत्रांची भूमिका.

Dr. Kajendra S. Muddamwar

Convenor

Head Department of Political Science

Shri Shivaji Arts, Comm. & Sci. College, Rajura

Dr. S. M. Warkad

Principal

Shri Shivaji Arts, Comm. & Sci. College, Rajura

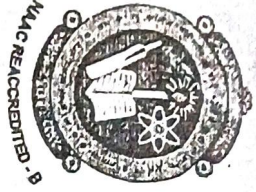
College, Shegaon

Dr. Mrs. Alka Deshmukh

President

Rajyashastra Pradhypak Parishad

(Vidarbha Prant)

MAHARASHTRA STATE COMMISSION FOR WOMEN, MUMBAI
SPONSORED

ONE DAY INTERDISCIPLINARY NATIONAL CONFERENCE
ON

SOCIAL AND LEGAL AWARENESS ON
WOMEN PROTECTION AND WOMEN EMPOWERMENT

14th February 2019

Organized by

CHALISGAON EDUCATION SOCIETY'S

B. P. ARTS, S.M.A. SCIENCE & K. K. C. COMMERCE COLLEGE, CHALISGAON
Dist. Jalgaon (M.S.) 424101

~ CERTIFICATE ~

This is to certify that Mr./Mrs./Prof./Dr. Prof. Nilesh Ashokrao Dewar

of G. B. Murarka Art & Commerce College, Shegaon has participated / presented a paper on

राज्याच्या महिला आणि महिलांच्या in one day Interdisciplinary National Conference on Social and Legal

Awareness on Women Protection and Women Empowerment Sponsored by Maharashtra State Commission for Women, Mumbai
and Organized by C.E.S. B.P. Arts S.M.A. Sci. & K.K.C. Comm. College, Chalisgaon Dist. Jalgaon held on 14th Feb. 2019.

(Dr. D. S. Nikumbh)
CONVENOR

Principal
G. B. Murarka Arts & Comm.
College, Shegaon

(Dr. M. V. Bittikar)
Ag. PRINCIPAL

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S

RESEARCH JOURNEY

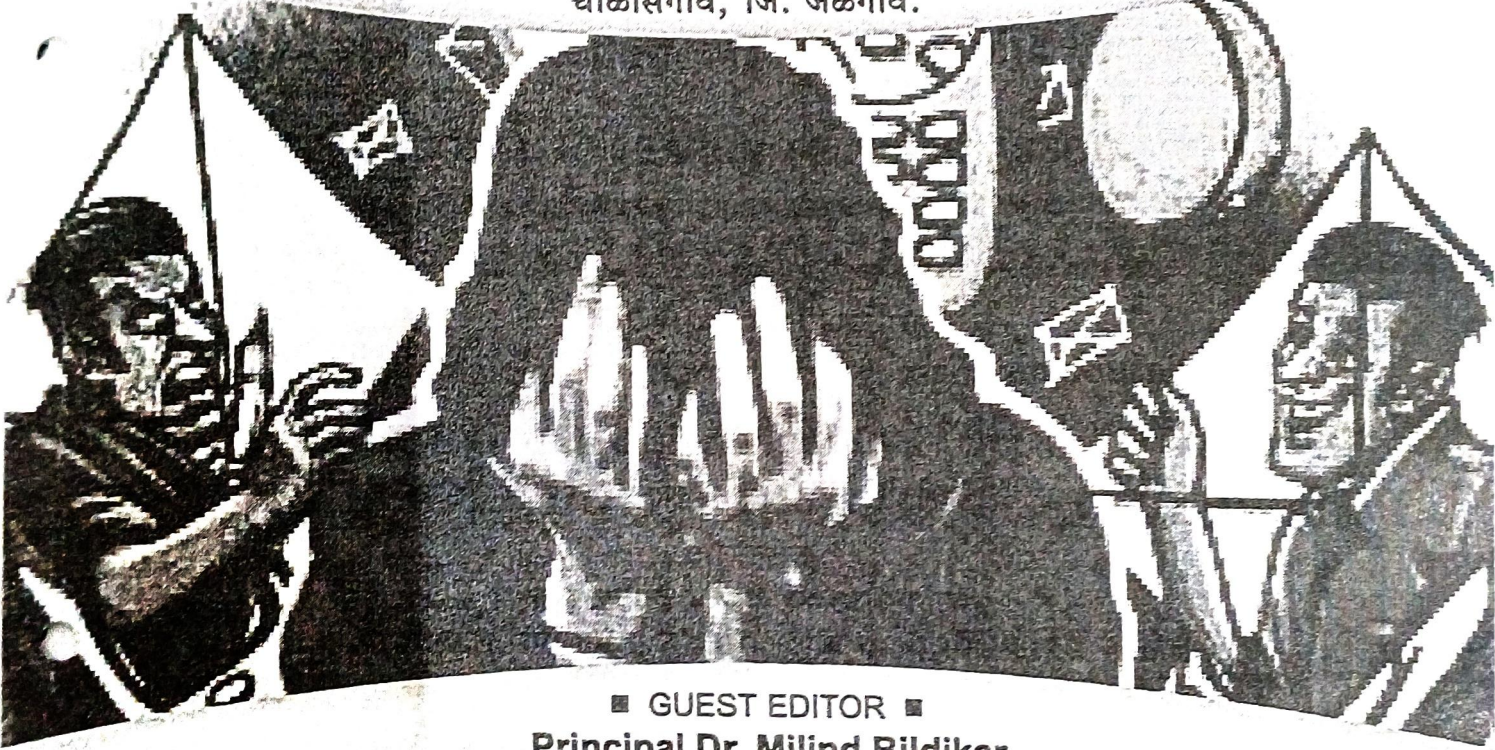
UGC Approved Journal

Multidisciplinary International E-research Journal

महिलांची सुरक्षितता व सशक्तीकरण अंतर्गत महिलांमध्ये
करावयाची सामाजिक व कायदेविषयक जाणीव जागृती

आयोजक

चाळीसगांव एज्युकेशन सोसायटीचे
बी.पी. आर्ट्स, एस.एम.ए. सायन्स, अँड के.के.सी. कॉमर्स कॉलेज
चाळीसगाव, जि. जळगाव.

■ GUEST EDITOR ■

Principal Dr. Milind Bildikar

■ EXECUTIVE EDITOR ■

Dr. Dilipsingh Nikumbh

■ ASSOCIATE EDITOR ■

Mr. Ravindra Patil

■ CHIEF EDITOR ■

Mr. Dhanraj T. Dhangar

This Journal is indexed in :

- Scientific Journal Impact Factor (SJIF)
- Cosmoc Impact Factor (CIF)
- Global Impact Factor (GIF)
- Universal Impact Factor (UIF)
- International Impact Factor Services (IIFS)
- Indian Citation Index (ICI)
- Dictionary of Research Journal Index (DRJI)

Principal
G. B. Mnrarka Arts & Com
College, Shegaon

INDEX

No.	Title of the Paper's and Author's	Page No.
01	मानवाधिकार आणि स्त्री जीवन डा. विजय कृष्णराव काळे	001
02	ग्रामीण व आदिवासी महिलांचे समाजीकरण प्रा. एन.के. जाधव	003
03	महिलांची सुरक्षितता - सामाजिक व कायदेशिपयक जाणीव जागृती प्रा.डी.एम. उबाकर	004
04	महिला समाजिकरणात कायद्याची भूमिका - एक अभ्यास प्रा. सुनिल अत्रायण पाटील	006
05	भारतीय संरक्षण आणि महिलांची भूमिका प्रा.डॉ. राजू मितराय पवार	011
06	स्थानिक राजकारणात महिलांचा सहभाग प्रा.डॉ. राजू परमेश निकम	013
07	महिला समाजिकरण व उपाय डॉ. वसंत पी. राजत	014
08	महिलांचे समाजीकरण आणि कायदे डॉ. मिना एन. वडगुटे	015
09	महाराष्ट्र विधानसभेतील महिला सहभागाचा अभ्यास प्रा. माधव शं. वाघमते	016
10	ग्रामीण व आदिवासी महिलांचे आर्थिक समाजीकरण प्रा.डॉ. वसुधेश जामखेडकर	017
11	आदिवासी महिलांचे समाजीकरण कायद्याची गरज डॉ. निखिल अनिता संपानी	018
12	भारतीय राजकारणातील महिलांचे योगदान डॉ. त्रिंबक गणेश मोहरे	019
13	भारतीय संविधानाच्या संदर्भात महिलांचे अधिकार व त्यांची वास्तविकता प्रा. संतोष कुमारी भावारे	021
14	महाराष्ट्रातील शिवांचे दुय्यम स्थान : एक अभ्यास प्रा. शशिकांत दिवाज मन्ने, प्रा. प्रमोद वसंत पवार	023
15	महिला समाजीकरणासाठी समाजीय योजनांचे योगदान प्रा. शशिकांत दिवाज मन्ने, प्रा. प्रमोद मन्मथ पवार	024
16	महिला समाजिकरणात बचत गटाची भूमिका प्रा. अरुण वसुदेव काटे, प्रा. अंकुश रमेश जाधव	026
17	महिलांचे स्थान व दबाव प्रा. वसुधेश अशोक भावारे	028
18	महिलांच्या सुरक्षिततेसाठी महाराष्ट्र शासनाने केलेल्या उपाययोजना व महिला कल्याणकार्यांचे कायदे प्रा. सी. सुनिता अश्विनी जाधव	029
19	राजकीय समाजता आणि महिला समाजीकरण प्रा. निखिल अशोक भावारे	031
20	महिलांची सुरक्षितता आणि स्वयंसेवी संस्था प्रा. मंगेश सुखदेव शेंडे, प्रा.वार्ता. डॉ. राजेश अशोक भावारे	032
21	श्री समाजीकरण : काही कायदे डॉ. स्नेहा संजय भावारे	033

Principal
G.B.Murarka Arts & Comm.
College, Shegaon

राजकीय समानता आणि महिला सक्षमीकरण

प्रा. नितेश अशोकराय देवर

प्रंधपाल, ग.भि. मुरारका कला व वाणिज्य महाविद्यालय, शेगांव, जि. बुलडाणा.

सारांश

स्वातंत्र्या नंतर स्त्री जीवणावर ब-याच मोठ्या प्रमाणात बदल झाला. तसेच ती शिक्षित झाली व अर्थाजनाकरीता घराबाहेर पडली व ती ब-याच अर्थिक दृष्ट्या सक्षम होत गेली. महिलांना जी वागणुक दिली जात होती त्यामध्ये सुध्दा बदल होत गेला. त्यांचे नेतृत्वसमाजाने स्विकारले. आणि आज भारतीय राजकारणात किंवा राजकीय क्षेत्रामध्ये महिलांचा सहभाग हा लक्षणीय आहे. स्वातंत्र्यपूर्व काळात गिरणी कामगारांनी आपल्या हक्का साठी केलेले संघर्ष, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या नेतृत्वात झालेले लढे, ब्रिटीशांच्या विरोधात उभ्या झालेल्या महीला उदा. कॅप्टन लक्ष्मी सहगल, कस्तुरबा गांधी, मादाम कामा, अरूणा असफ अली, विजयालक्ष्मी पंडीत, नी बेझंट, सरोजीनी नायडु अशा अनेक महिला त्या काळात पुढे आल्या. महात्मा गांधींनी आंदोलनांमध्ये सहकार्य केले. अशाप्रकारे राजकारणात सुध्दा महिलांचा सहभाग वाढत गेला. ७२ व्या व ७३ व्या घटनादुरुस्ती मुळे घराणेशाहीतीत महीलांना राजकारणात सहभागी करून त्या पुरुषांनी सत्ता किंवा राजकारण ताब्यात ठेवण्याचा प्रयत्न केला आणि करत आहेत. पण त्याच बरोबर स्वकर्तृत्वाच्या जोरावर ब-याच महिला पुढे आल्या आहेत. आणि आज त्यांचे नेतृत्वगासमोर आहे.

उद्दीष्टे

१. महीलांच्या राजकीय व सामाजिक सहभागांचा शोध घेणे.
२. स्थानिक राजकारणातील महीला आरक्षण संदर्भातील सहभागाचा आढावा घेणे.

विषय प्रवेश

आपल्या भारतदेशातील महिलांचा ब-याच मोठ्या प्रमाणात स्वातंत्र चळवळीमध्ये सहभाग होता. गेल्या अनेक दशकापासुन पुरुषी मनोवृत्तीच्या विळख्यात अडकुन पडलेल्या ह्या महिलांनी मोकळा श्वास सोडला. आणि त्यामुळेच आजची स्त्री घराबाहेर पडली असे म्हणावे लागेल. महात्मा ज्योतिबा फुले, महात्मा गांधी, न्या. रानडे यांच्या प्रेरणेतुन तिला ख-या अर्थाने आत्मभान आले. आणि तिने कधीच मागे वळून पाहिले नाही. तसेच तिने आजपर्यंतच्या प्रत्येक बदलत्या परिस्थितीमध्ये स्वताला सामावून घेण्याचा प्रयत्न केला आहे.

स्वातंत्र्य युध्दाची किंवा सामाजिक चळवळीतील भारतीय स्त्री कर्तृत्वाची ऐतिहासिक परंपरा आहे. राजमाता जिजाऊ, झाशीची राणी लक्ष्मीबाई, क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले, अहिल्यादेवी होळकर इत्यादी उदाहरणे देता येतील. तसेच जगात स्त्री कर्तृत्वाची परंपरा दिसत असली तरी स्त्री समानतेचं नव्हती. महिलांना हक्काकरीता लढा उभारावा लागल्याचे ऐतिहासिक दाखले आढळतात. भारतीय व्यवस्थेने स्त्रीयांना एकोनिसाव्या शतकापर्यंत मतदानाचा अधिकार नाकारला, या हक्कासाठी अनेक संघटनांनी जनजागृती केली. १९०७ मध्ये स्टुअर्ट येथे पहिली आंतरराष्ट्रीय समाजवादी महिला परिषद भरली, या परिषदेत सार्वत्रिक प्रौढ मतदानाचा हक्क मिळविण्यासाठी संघर्ष करणे हे समाजवादी स्त्रीयांचे कर्तव्य असुन जगातील महिलांना एकत्र येण्याचे केले. त्यानंतर अमेरिकन महिलांनी ही चळवळ अधिक तीव्र केली, १९१० मध्ये कोपन हेगन येथे भरलेल्या दुस-या आंतरराष्ट्रीय समाजवादी महिला परिषदेत ८ मार्च जागतिक महिला दिन म्हणुन स्विकारावा असा ठराव क्लारा झेटकिन या महिलेने मांडला, तो पास झाला. ८ मार्च १९०८ रोजी अमेरिकेतील स्त्री कामगारांनी केलेल्या ऐतिहासिक कामगिरीच्या स्मरणार्थ हा दिवस महिला दिन म्हणुन घोषित करण्यात आला. त्यानंतर महिलांना मतदानाचा अधिकार मिळावा यासाठी लढा अधिक तीव्र करण्यात आला. परिणामी १९१९ मध्ये अमेरिकेत आणि १९१८ मध्ये इंग्लंडमध्ये मतदानाचा अधिकार मिळाला. हा कालखंड भारताच्या स्वातंत्र लढयाचा असल्यामुळे या दरम्यान भारतात स्त्री अधिकाराची रूजवन झाली. परिणामी सार्वत्रिक प्रौढ मतदानाचा हक्कसंविधानानुसारच भारतीय स्त्रीयांना मिळाला. मतदानाचा अधिकार मिळाला असला तरी राजकारणातील त्यांचा अल्प सहभाग राजकिय समानतेला ठेच पोहोचविणारा होता. आपल्या देशाच्या पहिल्या महिला पंतप्रधान या स्वकर्तृत्वाने पुढे आल्यानंतर महिलाराज आले, असे बोलले गेले, पण त्याचा प्रत्यक्षात फारसा परिणाम झाला नव्हता. राजकारणातील महिलांचा सहभाग वाढविण्यासाठी त्यांना राखीव म्हणजे आरक्षित जागा ठेवण्याबाबत विचारमंथन सुरू झाले. प्रयोग म्हणुन स्थानिक स्वराज्य संस्थेत महिलांना ३३ टक्के आरक्षण देण्याचा निर्णय ७३ व ७४ व्या घटनादुरुस्तीनुसार १९९३ मध्ये घेण्यात आला त्यानंतर ते ५० टक्के करण्यात आले त्याचा पुरेपुर फायदा घेत सामान्या परिस्थितीतील आणि सर्वसामान्य कुटूंबातील महिलांनी आपल्या क्षेत्रात जे विकास कार्य केले, ते वाखान्याजोगे आहे. त्यांनी दाखवून दिले की महिलांना संधीची आवश्यकता होती, त्यांच्या मध्ये सुध्दा निर्णय घेण्याची क्षमता आहे. ज्या सुधारणा एका पुरुषाला करता आल्या नाहीत त्या सुधारणा माजी आय.पी.एस. अधिकारी किरण बेदी यांनी तिहार कारागृहात करून दाखविल्या कायद्यासमोर सर्व सारखे आहेत हे दाखवून दिले भाजपाच्या सुष्या स्वराज हयाही चांगले काम करीत आहेत, तसेच आपल्या देशाच्या संरक्षण मंत्री निर्मला सितारामन, लोकसभा अध्यक्ष मीरा कुमार, खासदार सुप्रीयाताई सुळे, आमदार नीलम गो-हे यांचे कार्य सुध्दा प्रशंशनीय आहे. तरीसुध्दा कोणत्या पक्षात किती कार्यक्षम महिलांना अमेदवारी दिले जाते हा संशोधनाचा भाग ठरेल. तामिळनाडु, पश्चिम बंगाल व राजस्थानच्या मुख्यमंत्रीपदाची धुरा महिलांनी स्वताच्या गुणवत्तेच्या व कार्यक्षमतेच्या जोरावर उत्तम प्रकारे सांभाळली आहे. तसेच स्थानिक पातळीवर सुध्दा बहुतांश नेतृत्वाने आपला ठसा उमटविला आहे. स्थानिक स्वराज्य संस्था ह्या देशपातळीवरील राजकारणाच्या प्रयोगशाळा असल्यात असे मत न्यायमुर्ती रानडे यांचे होते, तोच विचार महिलांच्या राजकारण प्रवेशासाठी अपयोगात आणला गेला.

स्थानिक स्वराज्य संस्थेत महिलांना राखीव जागा दिल्यानंतर विधानसभा आणि लोकसभेत या मागणीने जोर धरला. काहिंच्या मते महिलांचा राजकारणातील सहभाग व प्रतिनिधित्व वाढविण्यासाठी संसदेत आरक्षण वाढले पाहिजे. राजकिय क्षेत्रातील महिलांचा आढावा घेतला तर असे दिसते की. बारासाहस्रपध्दतीने महिला राजकारणात आल्या, त्यांची राजकीय जडण घडण त्यांच्या घरातुनच झालेली आहे, मात्र त्याही मोजक्याचे आहेत. हे प्रमाण वाढविण्यासाठी महिला आरक्षण विधेयक राज्यसभेने मंजूर केले. भारतीय महिला चळवळीचा हा परिणाम होय.

ज्याप्रमाणे स्थानिक स्वराज्य संस्थेत महिलांनी आपल्या कार्यक्षमतेचा ठसा उमटविला त्याचप्रमाणे त्या देशाच्या राजकारणातही उमटवतील अशा अपेक्षेसह त्याठिकाणी त्यांना संधी देण्याची निधीतच वेळ आली आहे आणि तो त्यांचा हक्कही आहे. अमेरिकेत १७७९ मध्ये संविधान लागू केल्यापासून राष्ट्राध्यक्ष पदाकरीता उमेदवार म्हणुन हिलरी क्लिंटन या महिला उमेदवाराला पहिल्यांदाच संधी देण्यात आली होती हे विशेष. तसेच इंग्लंडने बारासाहस्रपध्दतीने

महिलाकरीता राजपद देण्याची परंपरा कायम ठेवली आहे. भारतीय राजकारणातील राष्ट्रपती, पंतप्रधान, लोकसभा अध्यक्ष, मुख्यमंत्री, व इतर मंत्रीपदे इत्यादी महत्त्वपूर्ण पदे पुषविली हे महिलांच्या सक्षमीकरणाच्या दृष्टीने प्रशंशनीय ठरते.

नितकर्ष

भारतीय राजकारणात महीलांचा सक्रिय सहभाग हा नेहमी चर्चेचा विषय झालेला आहे. त्यामध्ये हा सहभाग दोन पातळ्यांवर पाहला जातो. प्रत्यक्ष राजकारणात आणि दुसरा म्हणजे मतदान प्रक्रियेत, २०१४ च्या निवडणुक प्रक्रियेमध्ये महिलांचा सहभाग हा मोठ्या प्रमाणावर दिसून आला नाही. मतदान प्रक्रियेत मतदान टक्केवारी काढतांना युवा वर्ग जसा विचारात घेतला जातो त्याचप्रमाणे महीला हा घटक सुध्दा महत्वाचा समजला जात आहे. निवडणुक आयोगाच्या वेबसाईट वरील माहितीनुसार २००९ मधील मतदानापेक्षा २०१४ ची निवडणुक मतदान टक्केवारी १० टक्क्यांनी वाढली, विविध क्षेत्रामध्ये महिलांच्या सहभागाची टक्केवारी निश्चितच कौतुकास्पद आहे. आज एकही असे क्षेत्र नाही की ज्यामध्ये महीला यशस्वी नाहीत. परंतु अनेक महीला ह्या राजकारणातील सहभागापासुन दुर आहेत. कारण शहरी भागातील आणि ग्रामिण भागातील महीलांमध्ये सामाजिक, राजकिय व शैक्षणीक असलेला फरक होव. म्हणुन आजही महीलांच्या सक्षमीकरणाची गरज आपल्या देशाला भासत आहे. विविध समस्यांचा सामना महीलांना करावा लागतो. तसेच महीलांची सुरक्षा महत्वाचा मुद्दा आहे. त्या ग्रामिण भागात राजकिय सहभागापासुन व शिक्षणापासुन वंचित आहेत. तर काही महीलांमध्ये शिक्षण, सहभाग व कर्तृत्वगुण असुन सुध्दा त्यांना संधी मिळत नाही म्हणुन अशा महीलांना राजकीय क्षेत्रामध्ये सहभाग वाढवण्याचा विचार होणे आवश्यक आहे.

आज महिला ह्या आत्मविश्वासाने बोलतांना दिसत आहेत. तसेच वेगळे काहितरी करून दाखविण्याची त्यांची जिद्द वाढलेली आहे. त्यामुळे त्या राजकिय क्षेत्रात फार सक्रिय झालेल्या दिसुन येतात. महाराष्ट्रात सुध्दा महिलांची राजकीय स्थिती चांगली आहे, महाराष्ट्रामधुन आता पर्यंत ब-याच महिलांनी विविध राजकिय पक्षामध्ये प्रतिनिधीत्व केले आहे आणि करत आहेत. खासदार सुप्रीयाताई सुळे, पंकजा मुंडे, प्रीतम मुंडे, पुनम महाजन, प्रणीती शिंदे, भावणा गवळी, निलम गो-हे, प्रभा राव तसेच सुर्यकांता पाटील अशा प्रकारची राजकिय क्षेत्रात सक्रिय महिलांची उदाहरणे देता येतील. तसेच आगामी काळात महिलांचे राजकारणातील सहभागाचे चित्र हे वेगळे असेल यात शंका नाही.

संदर्भ

१. देशमुख, डॉ. अलका, भारताचे शासन आणि राजकारण, साईनाथ प्रकाशन, नागपुर.
२. गायकवाड, डॉ. विनोद, भारतीय संविधान आणि राजकारणातील स्थित्यंतरे, साईनाथ प्रकाशन, नागपुर. २०१७
३. इंटरनेटवरील लेख.
४. वृत्तपत्रातील लेख.
५. मासिकातील लेख.

Principal
G.B. Murarka Arts & Comm.
College, Shegaon

The B. G. E. Society's

Sitabai Arts, Commerce & Science College, Akola

(Affiliated to Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati)

(Re-accredited by NAAC with "A" Grade)

Organizes

"NATIONAL SEMINAR ON LIBRARY AUTOMATION USING SOUL SOFTWARE"

Sponsored By
ICSSR

(Indian Council of Social Science Research, New Delhi)
(Ministry of Human Resource Development)

This is to certify that, Dr./Mr./Mrs. Nilesh Ashokra Dewra

of G. B. Murarka Arts & Commerce College, Shegaon has attended the

ICSSR SPONSORED TWO DAY'S NATIONAL SEMINAR ON "LIBRARY AUTOMATION USING SOUL SOFTWARE" held on 24th and 25th February 2019. He/She Presented the Paper Entitled / Chaired the Technical Session / Delivered

Keynote Address on Open Source Software for Libraries

Dr. A. S. Sonone
CONVENOR

Dr. R. D. Sikchi
PRINCIPAL

G. B. Murarka Arts & Comm.
College, Shegaon

SCHOLARS IMPACT

Quarterly

An International Multidisciplinary Multilingual
Peer Reviewed Research Journal

ISSN 2394 - 7632

EISSN 2394 - 7640

Special Issue

Approved By UGC
Journal No- 41129

IMPACT FACTOR - 5.98

ICSSR Sponsored

Two Days National Seminar
on

Indian Council of
Social Science Research

"LIBRARY AUTOMATION USING SOUL SOFTWARE"

24th & 25th February 2019

February 2019 (Special Issue)

✦ EDITOR IN CHIEF ✦

DR. M. RAGHIB DESHMUKH

✦ GUEST EDITOR ✦

DR. ASHOK S. SONONE
PROF. R. G. BAHETI

DR. S. R. BAHETI
SHRI. M. K. SONONE

Principal
G.B.Murarka Arts & Comm.
College, Shegaon

www.scholarsimpact.com

: Organised by :

Department of Library Science

The Berar General Education Society's

SITABAI ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE, AKOLA.

Re-accredited by NAAC with A (Grade)

(Affiliated to : Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati)

✓ 61.	Open Source Software For Libraries	212 – 214
	Prof. Nilesh Ashokrao Dewar	
62.	Need And Importance of Automation In College Library	215 – 217
	Sandeep A Lande	
63.	Need of Library Automation In Academic Libraries	218 – 219
	Prof. Sushma R. Mawande	
64.	Problems of Automation In Academic Libraries	220 – 222
	Memane S. M.	
65.	Impact of E-Information Resources In Engineering And Technology Libraries In Bangalore City	223 – 226
	Dr. Yekanath Ningappa	
66.	Library Consortia: Need And Importance - An Over View	227 – 231
	Dr. Sambhaji G Patil, Miss Kalpana D. Gawande,	
67.	Role of Indira Gandhi Memorial Library, University of Hyderabad As Digital Library	232 – 234
	Asma Jamal	
68.	Awareness of Automated Library For The Librarian In Higher Education Institution	235 – 237
	Dr. Seema M. Kale	
69.	Library Automation In Academic Libraries.	238 – 240
	Prof. I. P. Pawar	
70.	Implementation And Use Of N-List In College Libraries In Maharashtra	241 – 243
	Mangesh R. Ubale	
71.	Automation of Academic Libraries	244 – 247
	Prof. Atul D. Vikhe	
72.	E- Databases of Law Library	248 – 251
	Dr. Jagdish R. Vyas	
73.	Needs And Importance's of Automation In Academic And Public Libraries	252 – 254
	Santosh P. Waghade	
74.	Library Automation: Need, Importance Barriers And Its Solutions	255 – 257
	Mr. M. K. Wakchaure	
75.	Need And Importance of Automation In Academic & Public Libraries.	258 – 260
	Mr. Siddhartha N. Wakude	

Principal

S. A. College, Akola

OPEN SOURCE SOFTWARE FOR LIBRARIES

PROF. NILESH ASHOKRAO DEWAR

Librarian

G. B. Murarka Arts & Commerce College, Shegaon
Tq. Shegaon Dist. Buldana

Abstract

Now a day's open source software's are very popular in society. About this software, we are having varies benefits. Once we have taken source code the user can use this software as per there convenience and it is portable or modifiable as per our needs. As per the system of this software, we can easily understand, easily share to anybody else. Such like that on the part of security and belief we can do it on this software. This software will do any type many developments as per our need. Therefore Open source software would use a lot by many organization or institution for developing a library on a computerization mode.

Keywords: Open Source Software, Open Source Initiative, Library Computerization.

Open Source Software

Open source software is source code that someone can inspect, adjust, and enhance. "Source code" is the part of the software that most computer users don't ever see; it's the code computer programmers can manipulate to change how a piece of software a "program" or "application" works by adding features to work correctly.

The open source meaning:

- **Source Code:** The program must consist of source code, and must allow distribution in source code as well as compiled form. Every where some form of a creation is not distributed with source code, there must be a well-publicized means of obtaining the source code for no more than a rational reproduction cost, preferably downloading via the Internet without charge.
- **Free Redistribution:** The license shall not require a royalty or other fee for such sale.
- **Derived Works:** The license must allow modifications and derived works.
- **No Discrimination against people or Groups:** The license must not discriminate against any anyone or group of persons.
- **No Discrimination against Fields of Endeavor.**
- **Sharing of License:** The rights attached to the program must apply to all to whom the program is redistributed without the want for execution of supplementary license by those parties.
- **License Must Not Be Specific to a Product:** The rights attached to the program must not depend on the program's being part of a particular software distribution. If the program is extracted from that distribution and used or distributed within the terms of the program's license, all parties to whom the program is redistributed should have the same rights as those that are granted in combination with the original software distribution.
- **License Must Not Restrict Other Software:** The license must not place limitations on other software that is distributed along with the licensed software. For example, the license must not persist that all other programs distributed on the same medium must be open-source software.

License Must Be Technology Neutral: No situation of the license may be predicated on any individual technology or style of interface.

2. Open Source Initiative: Open Source Initiative (OSI) praised its twentieth Anniversary in 2018. The procedure session developed from an acknowledgment that the consideration around the Netscape declaration had made a chance to teach and supporter for the prevalence of an open advancement process. OSI was mutually established by Eric Raymond and Bruce Perens in late February 1998, with Raymond as its first president, Perens as VP, and an underlying Board of Directors including Brian Behlendorf, Ian Murdock, Russ Nelson, and Chip Salzenberg.

3. Useful Open Source Software for Library Automation:

Sr. No.	Name of OSS : ILMS
1	Koha
2	NewGenLib
3	e-Granthalaya
4	PMB
5	Evergreen

4. Digital Library:

Sr. No.	Name of OSS : DLMS
1	DSpace
2	EPrints
3	Fedora
4	Greenstone

5. Open Source Servers.

Open Source Web Servers.

5.1 Apache HTTP Server

5.2 Mambor server

5.3 Zupe

5.4 Red 5

5.5 Ubuntu

5.6 Lighttpd

6. Open Source Programming Language.

6.1 PHP

6.2 Beta Bigwig

6.3 Java

6.4 Python

6.5 Ruby

6.6 Perl

Benefits and Conclusion:

Library Automation may provide users the timely access of library materials, it eliminates routine tasks or performs them more efficiently, it may reduce the amount of time spent on material acquisition, serials management, budget administration and record keeping, and it supports new means of information retrieval by introducing patrons to global information. It allows patrons to use search strategies that can be used with card catalogue, it allows patrons to search library material from various locations outside the libraries, and it motivates users, equips them with problem solving and information retrieval skills, and provides them with lifelong learning experiences.

- Open source software helps librarians to be self-dependent,
- Librarians can change the software according to the requirements of their library.
- Open source solutions generally require no licensing fees.

Principal

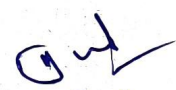
C. B. Murarka Arts & Comm.

College, Shegaon
(213)

- Open source support is freely available.
- Open source software is self-governing and suitable for any type of small as well as big library.
- Upgrades the skills of the librarians.

References:

- Fadake, D.N. (2012). Library Computerization and modernization. p387-388, Revised 5th Edition Universal Publication, Pune.
- Balas, Janet L. (2004). Considering open source software. Computers in Libraries. 24 (8), 36-39 Retrieved February 10, 2008, from Web site: <http://www.infotoday.com/cilmag/sep04/balas.shtml>
https://en.m.wikipedia.org/wiki/History_of_free_and_open-source_software.
- Morgan, Eric Lease (2002). Possibilities for Open Source Software in Libraries. ITAL: Information Technology and Libraries. 21(1), 12-15. Retrieved January 19, 2008, from Web site: <http://www.ala.org/ala/lita/litapublications/ital/2101morgan>
<https://opensource.com/resources/what-open-source>
- Hippel, Eric von; Krogh, Georg von (2003-04-01). "Open Source Software and the "Private Collective" Innovation Model: Issues for Organization Science". Organization Science. 14 (2): 209-223. doi:10.1287/orsc.14.2.209.14992. ISSN 1047-7039.

Principal
G.B.Murarka Arts & Comm.
College, Shegaon

NATIONAL CONFERENCE

.on

Contemporary Innovations in Library & Information Science,
Social Science and Technology for Virtual World (NCCLIST-2019)

24 April 2019

- Organised by -

Late Bhaskarrao Shingane Arts, Prof. Narayanrao Gawande Science &
Ashalata Gawande Commerce College, Sakharkherda, Dist - Buldana.

NAAC accredited by B Grade with C.G.P.A.2.43

CERTIFICATE OF APPRECIATION

This is to certify that Prof./Dr./Mr./Mrs./Ms. Nilesh A. Devar
..... of G.B.M. College, Shegaon..... has
actively participated in the “*National Conference on Contemporary
Innovations in Library & Information Science, Social Science and
Technology for Virtual World*”(NCCLIST - 2019) held at Late Bhaskarrao Shingane
Arts, Prof. Narayanrao Gawande Science and Ashalata Gawande Commerce College,
Sakharkherda , Dist-Buldana, (M.S.) on 24th April 2019. He / She has chaired / Co-chaired a
session / Presented Keynote Talk / an Invited Talk / Technical Talk / Oral /Poster entitled
“संगणकीकृत ग्रंथालये आणि क्लाउड कॉम्प्युटिंग” in the conference.

Mr. P. S. Kolhe
Convener

Dr. V. R. Panse
Organising Secretary

Principal
G.B.Murarka Arts & Commerce College, Shegaon

Dr. N. N. Gawande
Principal

Impact Factor - 6.261

ISSN - 2348-7143

**INTERNATIONAL RESEARCH FELLOW ASSOCIATIONS
RESEARCH JOURNEY
INTERNATIONAL E-RESEARCH JOURNAL**

PEER REFREED & INDEXED JOURNAL

24 APRIL 2019

SPECIAL ISSUE 182 (F)

National Conference

on

**Contemporary Innovations in Library and Information Science,
Social Science and Technology for Virtual World
(NCCLIST-2019)**

Contemporary Innovation in Library Science

Guest Editor

Dr. Nilesh N. Gawande

Principal,

Late B.S. Arts, Prof. N.G. Science & A.G. Commerce College,
Sakharkherda, Tq. Sindkhed Raja Dist. Buldana

Executive Editor

Mr. Prakash S. Kolhe

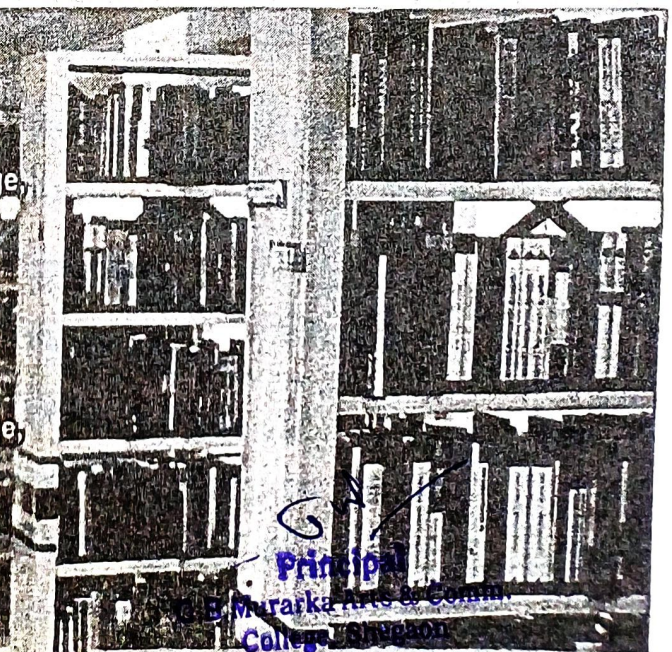
Librarian,

Late B.S. Arts, Prof. N.G. Science & A.G. Commerce College,
Sakharkherda, Tq. Sindkhed Raja Dist. Buldana

Chief Editor

Dr. Dhanraj T. Dhangar

Yeola, Dist. Nashik (MS), India

SWATIDHAN PUBLICATIONS

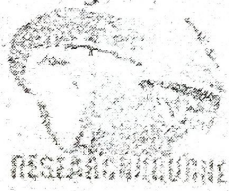
'RESEARCH JOURNEY' International E- Research Journal
 Impact Factor - (SJIF) - 6.261, (CIF) - 3.452(2015), (GIF)-0.676 (2013)
 Special Issue 182 (F)- Contemporary Innovation in Library Science
 UGC Approved Journal

ISSN :
 2348-7143
 April-2019

28	आधुनिक ग्रंथालय सुरक्षितता प्रणाली : आर. एफ. आय.डी	प्रा.कु.कविता इंगळे	135
29	आर.एफ.आय.डी.तंत्रज्ञानाचे ग्रंथालयात उपायोजन	विष्णू शेळके आणि विवेक साठे	138
30	संगणकीकृत ग्रंथालये आणि क्लाउड कॉम्प्युटिंग	प्रा. निलेश देवर	141
31	सार्वजनिक ग्रंथालय	प्रा. सिद्धार्थ पाटील	147

Our Editors have reviewed papers with experts' committee, and they have checked the papers on their level best to stop furtive literature. Except it, the respective authors of the papers are responsible for originality of the papers and intensive thoughts in the papers. Nobody can republish these papers without pre-permission of the publisher.

- Chief & Executive Editor

Principal
G.B.Murarka Arts & Comm.
College, Shegaon

संगणकीकृत ग्रंथालये आणि क्लाउड कॉम्प्युटिंग
(Cloud Computing)

प्रा. निलेश अशोकराव देवर

ग्रंथपाल,

ग.भि. मुरारका महाविद्यालय, शेगाव

Email ID nildewar@gmail.com

Mob. No. 9850595943

सारांश :-

क्लाउड कॉम्प्युटिंगच्या सहकार्याने आज रोजी माहिती तंत्रज्ञानाच्या क्षेत्रामध्ये अनेक बदल घडत आहेत आणि क्लाउड कॉम्प्युटिंग व क्लाउड स्टोरेजचे प्रचंड कुतुहल सुद्धा आहे. म्हणून क्लाउड कॉम्प्युटिंग म्हणजे काय आणि ते कसे कार्य करते त्याची आवश्यकता, प्रकार, फायदे, ग्रंथालयात त्याचा कसा उपयोग करून घेता येतो आणि आपण सुद्धा दैनंदिन जीवणात त्याचा कसा उपयोग करतो तसेच क्लाउड कॉम्प्युटिंग व क्लाउड स्टोरेजचा वापर कोणकोणत्या क्षेत्रामध्ये होतो हे पाहणे अनिवार्य ठरते. डिजीटल ग्रंथालय तयार करण्यासाठी क्लाउड कॉम्प्युटिंगचा वापर करून ग्रंथालयीन माहितीची साठवण करून वापरकर्त्यांना संगणकाच्या माध्यमातून विविध सेवा उपलब्ध करून देता येतात. त्याचबरोबर वाचकांना यामाध्यमातून जगातील ईतर ग्रंथालयाच्या सेवा आणि संग्रह तालिका उपलब्ध करून देता येतात. व विविध ग्रंथालयांना एकत्रित काम करण्याची संधी मिळते.

उद्दिष्ट्ये:

1. क्लाउड कॉम्प्युटिंग व क्लाउड स्टोरेज या दोन्हीचा ऐतिहासिक आढावा घेणे.
2. यावावृतीत सेवा देणा-या संस्थांचा शोध घेणे.
3. क्लाउड कॉम्प्युटिंग चा ग्रंथालयासाठी होणा-या उपयोगाचा शोध घेणे.

संज्ञा :- क्लाउड कॉम्प्युटिंग, क्लाउड स्टोरेज, PaaS, SaaS, IaaS.

क्लाउड कॉम्प्युटिंग चा इतिहास:

क्लाउड कॉम्प्युटिंग या शब्दाचा उपयोग सर्वप्रथम Amazon.com ने Elastic Compute Cloud वा प्रमिद्धी देतांना केला. 1960 साली Joseph C. R. Licklider यांनी ARPANET येथे कामाला श्रमतांना संगणकावर साठवलेली माहिती किंवा Data ह्या आपण केव्हाही आणि कोठेही मिळवू शकतो हे शोधून काढले. नगंच AT&T या कंपनीने 1994 मध्ये कमी वेळ चालणारे क्लाउड कॉम्प्युटिंगचे उत्पादन मुरू केले.

क्लाउड कॉम्प्युटिंग? (What is Cloud computing?)

Cloud Computing
क्या है?

What Is Cloud
Computing

Principal

G.B. Murarka Arts & Comm.
College, Shegaon

Figure - 1

जर कुणी internet च्या माध्यमातून वापरकर्त्याला service देत असेल त्याम क्लाऊड कॉम्प्युटिंग म्हणतात. ती सेवा कोणत्याही प्रकारची असू शकते जसे Site Storage or Computing resources.

Internet Technologies च्या मदतीने ह्या Services Infrastructure, Platform, application and Storage Space सारख्या सुविधा उपलब्ध करून देतात. त्यानुसार वापरकर्ता त्याम पाहीजे तसा त्या सेवेचा उपयोग करतो आणि त्याचे पैसे कंपनीला देतो. त्याकरीता वापरकर्त्याला स्वताचे Infrastructure उभी करायची गरज नाही.

सुरुवातीला कॉम्प्युटिंग ही मंज्रा पाहतांना आपणास संगणकाच्या माध्यमातून केल्या जाणा-या सर्व कामांना कॉम्प्युटिंग असे म्हणतात तसेच माहिती तंत्रज्ञान या क्षेत्रात इंटरनेट चा वापर मोठ्या प्रमाणावर होतो.

क्लाऊड कॉम्प्युटिंग म्हणजे आपण किंवा एखादी संस्था संगणकावर करित असलेले काम तसेच साठवून ठेवत असलेली माहिती (Data,) हा आभासी पध्दतीने Store किंवा Save केल्या जातो. याद्वारे जगातील कुठल्याही ठिकाणावरून, कोणत्याही वेळी आपला Data (साठविलेली माहिती) आपल्याला व इतरांना उपलब्ध होऊ शकते याचाच अर्थ आपल्या कडील सर्व कामकाज व Store केलेली माहिती ही हे एक प्रकारे इंटरनेटद्वारे, संगणकाच्या आधारे ह्या सुविधा उपलब्ध करता येतात. उदाहरणादाखल Facebook ज्याचे 2.57 Billion active users आहेत ते दररोज Photos, Videos आणि विविध माहिती Upload करतात. यामुळे वावींचा त्यावर Load येवू नये यासाठी Cloud Distributed Computing Technology चा वापर आज होत आहे.

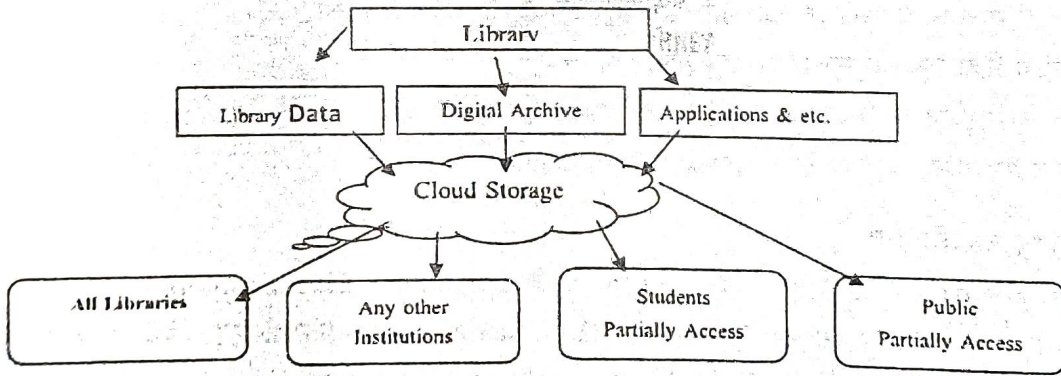

Figure- 2 Users of Cloud Storage

संस्थेतील संगणकीकृत कामांसाठी संस्थेच्या ठिकाणी असलेली कॉम्प्युटिंगची अथवा Harddisk Storage व्यवस्था न वापरता त्यासाठी रिमोट किंवा ति-हार्डत ठिकाणच्या स्टोरेजचा किंवा कॉम्प्युटिंगचा वापर करणे होय. म्हणजे विशिष्ट ठिकाणी उपलब्ध असलेल्या कॉम्प्युटिंग व्यवस्थेचा किंवा स्टोरेजचा वापर करणे होय. यावेळी त्या सर्व्हर वर Save केलेल्या सर्व File चा Online व Offline backup सुद्धा घेता येतो. यामाठी वापरकर्त्याकडे फ.OEल क्लॉगिंग क्षमतेचे संगणक व इंटरनेट जोडणी असले की वापरकर्ता हा क्लाऊड कॉम्प्युटिंग चा वापर करण्याकरिता संबंधित Cloud Storage Service उपलब्ध करून देणा-या Website वर Account बनवून त्याचा उपयोग घेवू शकतो. वापरकर्ता हा विविध Files, Music File, Bookmark,

Videos तसेच ईतर Data Cloud Server मध्ये साठवून हवे तेव्हा वापरू शकतो व इतरांनाही ती सुविधा देवू शकतो. ग्रंथालयामध्ये आणण वापरत असलेले विविध Software आपल्याला ह्याच आधारावर सुविधा देत असतात.

माहिती तंत्रज्ञानातील सेवा उपलब्ध करून देण्या करीता या नविन तंत्रज्ञानाचा अनेक मंस्था आणि व्यक्तींनी अवलंब केलेला आहे. तसेच ग्रंथालयामधील वाचकांना दिल्या जाणा-या सेवा अधिक प्रभावीपणे देण्यासाठी या क्लाऊड कॉम्प्युटिंगचा उपयोग केला जातो. आज या क्षेत्राकडे व्यावसायिक दृष्टीने पाहता अनेक कंपन्या क्लाऊड सर्व्हरच्या सोयी उपलब्ध करून देत आहेत. क्लाऊड सर्व्हरच्या ठिकाणी असलेले कॉम्प्युटिंगचे स्रोत आपण संगणक, लॅपटॉप, नोटपॅड, स्मार्ट फोनच्या मदतीने वापरू शकतो आणि या वापरायच्या पध्दतीस क्लाऊड कॉम्प्युटिंग असे म्हणतात.

(अ) क्लाऊड कॉम्प्युटिंग च्या सेवा:

IaaS (पायाभूत सेवा)

Infrastructure as a Service या सेवेअंतर्गत मुख्य करून Software, Printer Processing Unit, Monitor या व्यतिरिक्त सर्व साहित्य उपलब्ध करून दिले जाते. ही सेवा पुरविणा-या कंपन्या संपुर्ण सुरक्षित आणि महजपणे काम करता येईल तसेच ती उपलब्ध करता येईल असे Cloud Storage Space उपलब्ध करून देतात. त्यामुळे भांडवली खर्चात घट होते. उदा. Amazon Web Service, Amazon EC2. IBM and Digital Ocean.

Paas (प्लॅटफॉर्म आधारित सेवा)

Platform as a Service या सेवेअंतर्गत कंपन्या विशिष्ट साठवण क्षमता असलेले Server खरेदी करून Software तयार करण्यासाठी Platform तयार करून देतात. उदा Linux, Apache, Google App Engine and Digital Ocean.

SaaS (आज्ञावली आधारित सेवा)

Software as a Service ही सेवा क्लाऊड तंत्रज्ञानातील परिपूर्ण सेवा म्हणून ओळखल्या जाते असे मांगता येईल. या सेवेमध्ये वापरकर्त्यांना वापरानुसार खर्च येतो. यामध्ये Software हे Cloud वर असते व वापरकर्त्याला मागणीनुसार सेवा पुरविली जाते. यामाठी मोठ्या गुंतवणुकीची किंवा License ची आवश्यकता नसते. उदा. E-mail, ERP.

(ब) क्लाऊड कॉम्प्युटिंगचे प्रकार

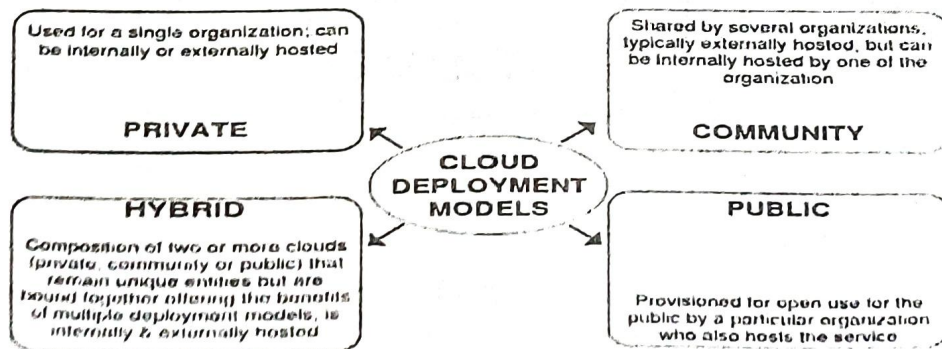

Figure- 3 Cloud Models

Cloud तंत्रज्ञानावर आधारित Cloud Computing चे प्रकार

1. Public Cloud or External Cloud

2.

Private Cloud Or Internal Cloud

3. Hybrid Cloud (an integrated cloud Service utilizes both Public and Private Clouds.)
4. Community Cloud.

(क) Cloud Computing ची उदाहरणे

1. You Tube
2. Picasa
3. Flickr
4. Google Docs. ईत्यादी.

(ड) क्लाऊड कॉम्प्युटिंग च्या सेवा देणा-या कंपण्या:

आधुनिक तंत्रज्ञान म्हणुन क्लाऊड कॉम्प्युटिंगचा स्विकार केल्यानंतर ते उपयोगात आणण्याकरीता व या माहिती साठवन तंत्रज्ञानावर होणा-या खर्चाच्या समस्येवर उपाय म्हणून क्लाऊडच्या सुविधा देणा-या कंपण्या उदयास आल्या आहेत. Personal Use करीता काही कंपण्या ह्या 5 ते 10 G.B. पर्यंत Space उपलब्ध करून देतात. त्यापेक्षा जास्त Space हवा असल्यास त्यासाठी वेगळी रक्कम दयावी लागते.

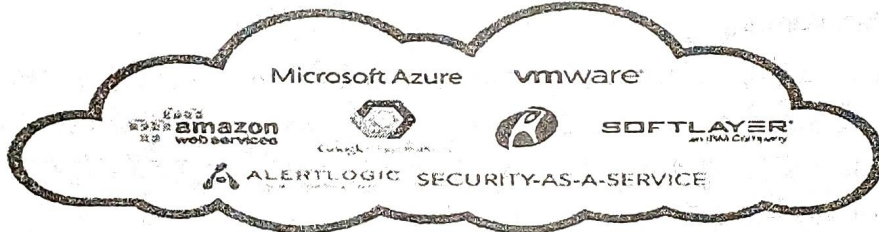

Figure -4 Cloud Service Provider

Top Cloud Computing Service Provider Companies and Address:

Sr.No.	Cloud Service Companies Name	Web Address
1	Amazon Web Service	https://aws.amazon.com/
2	Microsoft Azure	https://azure.microsoft.com/en-us/
3	Google Cloud Platform	https://cloud.google.com/
4	Adobe	https://www.adobe.com/creativecloud
5	IBM Cloud	https://www.ibm.com/cloud
6	Rackspace	https://www.rackspace.com/cloud
7	Salesforce	https://www.salesforce.com/in/?ir=1
8	Dropbox Cloud	https://www.dropbox.com

क्लाऊड कॉम्प्युटिंग चे फायदे:

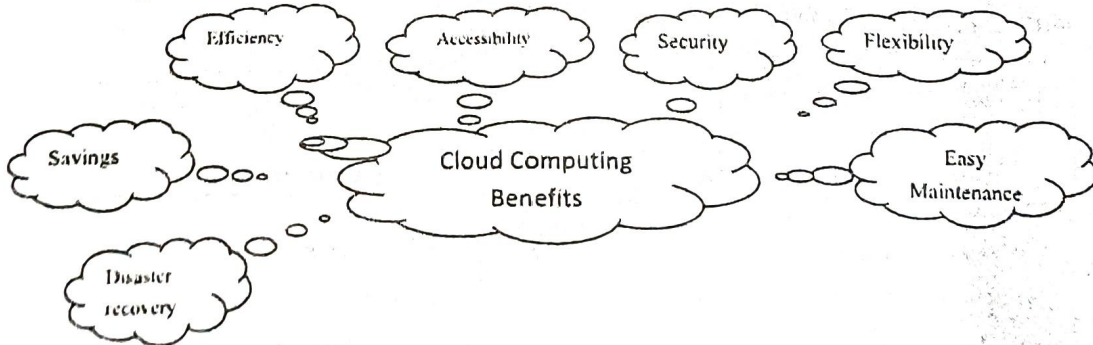

Figure - 4 Benefits of Cloud Computing

1. कमी किंमत (Cost Saving)
2. सुरक्षितता (Security)
3. सेवा प्रदान करण्यात लवचिकता (Flexibility)

G. B. Murarka
Principal
G.B. Murarka Arts & Comm.
College, Shegaon

4. एका वेळी अनेक कामे (Multi-tenancy)
5. Mobility. Access all data via Smartphone's.
6. Disaster recovery
7. Easy Maintenance.
8. Web OPAC सुविधा

क्लाऊड कॉम्प्युटिंग चे तोटे:

1. सुरक्षिततेमध्ये शंका
2. Data चोरीला जाण्याची भीती.
3. नविन बदल.
4. सुविधा कायमस्वरूपी लागते.
5. Limited Control.
6. Data hack होण्याची भीती.

क्लाऊड कॉम्प्युटिंग चा ग्रंथालयात उपयोग व निष्कर्ष:

भारतामध्ये सुद्धा आज क्लाऊड कॉम्प्युटिंगच्या माध्यमातून अनेक शिक्षणसंस्था त्यांचे कडे उपलब्ध अमलेले अभ्यासक्रम Online विद्यार्थ्यांसाठी किंवा त्यांच्या उपयोगकर्त्यापर्यंत पोहोचवत आहेत. त्यांना घरवसल्या Video Streaming Technology च्या माध्यमातून Online Lecturer पाहता येत आहेत. हीच मंक्ल्पना ग्रंथालयामार्फत प्रत्यक्षात उतरवण्याची खरी गरज आहे. आजचे आधुनिक ग्रंथालय हे संगणकीकरण पुरते मर्यादित नसून ते विश्वव्यापक झाले आहे. ग्रंथालयामध्ये Digital स्वरूपात उपलब्ध असलेल्या वाचन साहित्याचा Cloud computing च्या माध्यमातून ग्रंथालयाचे वाचक ग्रंथालयामार्फत दिल्या जाणा-या सेवांचा लाभ जगात कोठेही घेवू शकतात. तसेच Cloud computing अंतर्गत ग्रंथालये Data Sharing, Software, Applications, Information, माहिती साठवण व प्रतिप्राप्ती इ. साधनांचा एकत्रित उपयोग करू शकतात. ग्रंथालयांना OCLC World Cat मध्ये सभामद म्हणून निशुल्क तसेच वर्गणी भरून First Search च्या माध्यमातून विविध सेवा मिळतात. अनेक ग्रंथालये एकत्र एवून सेवा देवू शकतात.

- a) OCLC Webscale: is absolutely using cloud computing for libraries.
- b) Ex-Libris Cloud: is a leading library software salesperson in USA.
- c) Duraspace DuraCloud: afford open source repository solutions by undertaking turnkey projects for institutions and Libraries to enable them to share literature using DSpace and Fedora Commons.

ग्रंथालयांना क्लाऊड कॉम्प्युटिंगचा वापर करून त्यांच्या सेवा मध्ये वृद्धी करता येते.

- a) E-books loan Service
- b) Shared Catalogue, Web OPAC, Cloud संघतालिका तयार करणे
- c) Documents Download Service.
- d) File Sharing, Document Sharing.
- e) E-learning

ग्रंथालयांना माहिती साठवणुकीकरीत खर्च करण्यापेक्षा Cloud Computing चा वापर करून कमी खर्चा मध्ये Cloud वर उपलब्ध असलेल्या Softwares चा वापर करायला पाहिजे. त्याद्वारे ग्रंथालयांना उपयोग कर्त्यांना मिळणा-या सुविधा, खर्च, सुरक्षितता ह्या इतरत्र वाचीपेक्षा कमी खर्चा मध्ये उपलब्ध होणांना दिमतात.

Principal

G.B. Murarka Arts & Comm.

College, Shegaon

'RESEARCH JOURNEY' International E- Research Journal
 Impact Factor - (SJIF) - 6.261, (CIF) - 3.452(2015), (GIF)-0.676 (2013)
 Special Issue 182 (F)- Contemporary Innovation In Library Science
 UGC Approved Journal

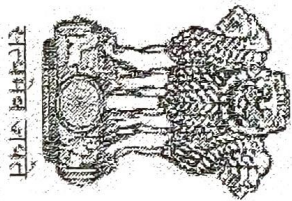
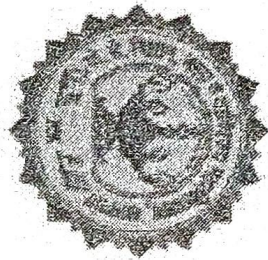
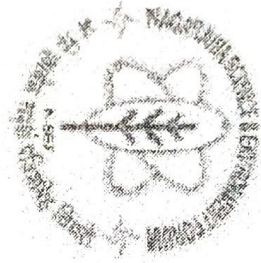
ISSN :
 2348-7143
 April-2019

संदर्भ यादी.

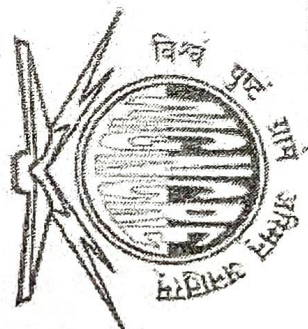
1. फडके, द.ना. ग्रंथालय संगणकीकरण आणि आधुनिकीकरण आ-5वी, युनिव्हर्सल प्रकाशन, पुणे.
2. <https://www.lifewire.com/what-is-cloud-computing-817770>
3. <https://www.softwaretestinghelp.com/cloud-computing-service-providers/>
4. Dutt, Mahipal. <https://www.researchgate.net/publication/276060801> Cloud Computing And Its Application In Libraries
5. <https://www.google.com/search?q=cloud+computing+images+for+word+document&tbs=isch&tbs=ring>

Principal
 G.B. Murarka Arts & Comm.
 College, Shegaon

MGNCRE

Ulibha
राष्ट्रीय चतुर्थी
अज्ञान शिखर

Certificate of Presentation

This is to certify that Mr./Mrs./Ms./Dr. Prof. Nilashi Dewar

from G. B. Murarka Art and Comm. College, Shegaon

has presented the Research Paper entitled Importance of Open source software In Libraries

in Two Days Interdisciplinary International e-Conference on "Self National India" through inclusion of Science, Arts, Pharmacy, Teaching, Commerce, Humanities, Engineering and Technology-2020 (SRP-SAPTECHET: 2020) held on 2nd-3rd October 2020 organized by Nagarjuna Science and Environment Forum (N-SEF).

Deepak

Dr. Deepak Nagrik
Convener

Dhananjay

Dr. Dhananjay Talwankar
Coordinator

Prasanna

Dr. Prasanna Kumar
Chairman, MGNCRE

Yogesh

Dr. Yogesh Mhaisagar
Organizing Secretary

We Dream Of the Day When India Is Completely
Self Reliant In Production and Exports
Equipments Worldwide

- Mahatma Gandhi

MGNCRE

Two Days Interdisciplinary International e-Conference on

“Self Reliant India”

Through inclusion of

Science, Arts, Pharmacy, Teaching, Commerce, Humanities,
Engineering and Technology-2020

“SRI- SAPTCHET: 2020”

2nd – 3rd October 2020

Organized by

Nagarjuna Science and Environment Forum (N-SEF)

(Affiliated to Vijnana Bharati)

In Association with

Mahatma Gandhi National Council of Rural Education (MGNCRE)

In collaboration with

G. S. Science, Arts and Commerce College, Khamgaon, Distt. Buldana, M.S., India-44430

Principal

G.B. Murarka Arts & Comm.
College, Khamgaon

Email id :- nagarjunaconference@gmail.com

**TWO DAYS INTERDISCIPLINARY INTERNATIONAL CONFERENCE ON
“SELF RELIANT INDIA”
THROUGH INCLUSION OF SCIENCE, ARTS, PHARMACY, TEACHING, COMMERCE,
HUMANITIES, ENGINEERING AND TECHNOLOGY-2020
“SRI- SAPTCHET:2020”
[2nd and 3rd October, 2020]**

Contents

PART-1

Sr. No.	Name of Author(s)	Title of Research Paper	Page No.
1	S. V. Agrawal	SIGNIFICANT ROLE OF MSME'S FOR MAKING INDIA SELF RELIANT	1-5
2	V. V. Patil	BUILDING SELF-RELIANT INDIA: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES	6-11
3	R. Sharma	SELF-RELIANT INDIA IS AN OPPORTUNISTIC VISION BY USING ELECTRONIC MOBILITY APPLICATION TOOLS OF BANKING SECTOR: AN EMPIRICAL REVIEW	12-18
4	G. Chandhok and S. Chandhok	ENVISIONING A SELF-RELIANT INDIA THROUGH GENDER LENS	19-25
5	D. B. Solunke	SELF RELIANT INDIA :- AN OPPORTUNITY FOR INDIAN TO BECOME A GLOBAL MANUFACTURING HUB	26-28
6	Venkatesh Naik.R and Rajendra Prasad N. L.	SWACHH BHARAT ABHIYAN: A SOCIOLOGICAL STUDY-WITH SPECIAL REFERENCE TO HIREBAGANAL VILLEGE-KOPPAL	29-32
7	R. V. Waghmare	POLITICS OF RACE FROM THE AUTOBIOGRAPHIES – UP FROM SLAVERY : AN AUTOBIOGRAPHY AND DUST TRACKS ON A ROAD : A CRITICAL OVERVIEW	33-37
8	N. Satav	FOLKLORIC ASPECTS IN SAROJINI NAIDU'S POETRY	38-42
9	N. A. Dewar	IMPORTANCE OF OPEN SOURCE SOFTWARE IN LIBRARIES	43-47
10	J. Prajith and M. Somani	A STUDY ON HIGHER EDUCATION CHALLENGES AND RESPONSES ADMIST COVID-19	48-52
11	U. Pandey and S. K. Patel	COMPARATIVE STUDY ON SPORTS CAREER BETWEEN B.P.Ed. AND M.P.Ed. STUDENTS	53-55
12	D. Haring	PRIMARY TEACHER'S KNOWLEDGE ON DYSNOMIA IN PAPUM PARE DISTRICT OF ARUNACHAL PRADESH	56-65
13	S. A. Shinde, S. Jain, S.A Chavhan, and K. Shukla	PHYTOCHEMICAL SCREENING, TLC AND HPTLC FINGERPRINTING OF PHYLLANTHUS AMARUS, GLYCERRHIZA GLABRA AND PIPER NIGRUM	66-74
14	M. O. Wankhade and H. A. Bhosale	A STUDY OF TREND OF ANNUAL EXPENDITURE ON AGRICULTURE ALLIED SECTOR AND RURAL DEVELOPMENT IN MAHARASHTRA	75-79
15	A.B. Tekade	THE IMPACT OF E-LEARNING ON STUDENTS' PERFORMANCE	80-83

Principal

IMPORTANCE OF OPEN SOURCE SOFTWARE IN LIBRARIES

N. A. Dewar

G. B. Murarka Arts & Commerce College, Shegoan Tq. Shegoan Dist. Buldana
nildewar@gmail.com

ABSTRACT

The concept of open source software is a must have for any librarian. The purpose is to present the research paper to the readers. Computer technology, its infrastructure as well as algorithms have developed very fast. Initially, all this technology was available in monopoly form. Although Windows was an advanced and simple method, its monopoly on the difficulty of using the technology made it difficult for everyone. Against this backdrop, relevant technicians and researchers have come together to develop open-ended technology as a solution to all these problems.

Success of library science and library of particular department is depending upon effective controlling system of that library that is why. We can take effective control through "Open Source Software" implement which is most essential. I saw there is no need of fund to implement such software which is available free of cost on internet. I thought that every librarian must have to use "Open Source Software" for making the library computerization.

Now a day's open source software's are very popular in society. About this software we are having varies benefits. Once we have taken source code the user can use this software as per there convenience and it is portable or modifiable as per our needs. As per the system of this software we can easily understood, easily share to anybody else. Such like that on the part of security and belief we can do it on this software. This software will do any type many developments as per our need. Therefore Open source software would use a lot by many organization or institution for developing library on a computerization mode.

Keywords: Open Source Software, Open Source Initiative, Library Computerization.

History

The OPEN SOURCE tag was created at a policy session held in February 1998 in Palo Alto. Richard Stallman launched (1983) the GNU Project to write a whole operating system free from constraints on the use of its source code. Stallman also published the GNU Manifesto in 1985 to sketch the GNU Project's idea and explain the importance of without charge software.

The open-source movement began around 1997. Eric Raymond's article "The Cathedral and the Bazaar" sparked the discussion. a deep analysis of the hacker society and free software ethics. The paper received important attention in early 1998 and was one part in inspiring Netscape Communications Corporation to release their popular Netscape Communicator Internet suite as free software

Netscape's act prompted Raymond and others to look into how to bring free software principles and benefits to the commercial software industry. They completed that FSF's social activism was not tempting to a company like Netscape, and looked for a way to rebrand the free software movement to highlight the business possible of the sharing of source code.

What is open-source software? Or Definition of OPEN SOURCE SOFTWARE.

The definition of open source is covered by various technical explanations. Open source is not limited to the availability of source code.

Open-source software is source code that someone can inspect, adjust, and enhance." Source code" is the part of the software that most computer users don't ever see; it's the code computer programmers can manipulate to change how a piece of software a "program" or "application" works by adding features to work correctly.

What's the differentiation among open source software and other types of software?

Some software has source code that only the person, team, institution, or association that produced it and maintains special control over it can modify or adjustable. Public calls this type of software "proprietary" or "closed source" software.

Open-source software is different. Its authors make its source code available to others who would like to observe that code, copy it, learn from it, modify it, or contribute it. Libre workplace and the GNU Image Manipulation Program are examples of open-source software.

Open source licenses have an effect on the way people can use, study, modify, and distribute software. In all-purpose open source licenses funding computer users permission to use open source software for any purpose they aspiration. Some open source licenses what some people call "copy left" licenses specify that anyone who releases a modified open source program must also release the source code for that program alongside it.

By design, open-source software licenses sponsor collaboration and sharing because they allow other people to make modifications to source code and incorporate those changes into their own projects. They support computer programmers to access, view, and modify open-source software every time they like, as long as they let others do the same when they share their work.

The definition of open source technology in various aspects of the above shows that it provides a clear explanation of technically minor issues.

• **What is Open Access:**

Content that is available in digital form or online. There is an open-access concept regarding that material. Open access type material is available free of charge. Likewise, no one is bound by it. Authors of the Literature may, in addition to the Literature, give their ownership to the Website Creator.

1. **The open-source meaning:**

- **Source Code:** The program must consist of source code, and must allow distribution in source code as well as compiled form. Everywhere some form of creation is not distributed with source code, there must be a well-publicized means of obtaining the source code for no more than a rational reproduction cost, preferably downloading via the Internet without charge.
- **Free Redistribution:** The license shall not require a royalty or other fee for such sale.
- **Derived Works:** The license must allow modifications and derived works.

- **No Discrimination against people or Groups:** The license must not discriminate against anyone or group of persons.
- **No Discrimination against Fields of Endeavor.**
- **Sharing of License:** The rights attached to the program must apply to all to whom the program is redistributed without the want for the execution of supplementary license by those parties.
- **License Must Not Be Specific to a Product:** The rights attached to the program must not depend on the program's being part of particular software distribution. If the program is extracted from that distribution and used or distributed within the terms of the program's license, all parties to whom the program is redistributed should have the same rights as those that are granted in combination with the original software distribution.
- **License Must Not Restrict Other Software:** The license must not place limitations on other software that is distributed along with the licensed software. For example, the license must not persist that all other programs distributed on the same medium must be open-source software.
- **License Must Be Technology Neutral:** No situation of the license may be predicated on any individual technology or style of interface.

2. **Open Source Initiative:**

The Open Source Initiative was established in 1998 to promote open source algorithms. Erik Raymond was the first president of the organization. This organization developed the technical definition of open source and later established the free software foundation. This is how both these organizations are working in this movement. Open Source Initiative (OSI) celebrated its 20th Anniversary in 2018. The strategy session grew from a realization that the attention around the Netscape announcement had created an opportunity to educate and advocate for the superiority of an open development process. OSI was jointly founded by Eric Raymond and Bruce Perens in late February 1998, with Raymond as its first

president, Perens as vice-president, and an initial Board of Directors including Brian Behlendorf, Ian Murdock, Russ Nelson, and Chip Salzenberg.

3. Useful Open Source Software for Library Automation:

Sr. No.	Name of OSS :
	ILMS
1	Koha
2	NewGenLib
3	e-Granthalaya
4	PMB
5	Evergreen

3.1 Koha

Koha was created in 1999 by Katipo Communication. Koha is a web-based ILS, with a SQL database backend with cataloguing data stored in MARC and accessible via Z39.50 or SRU. The user interface is very configurable and adaptable and has been translated into many languages. Koha has most of the features that would be expected in an ILS, including:

- Various Web 2.0 facilities like tagging, comment, Social sharing and RSS feeds
- Union catalog facility
- Customizable search
- On- line Circulation
- Bar code printing

3.2 NewGenLib:

Is an integrated library management system developed by Verus Solutions Pvt Ltd. Domain expertise is provided by Kesavan Institute of Information and Knowledge Management in Hyderabad, India. NewGenLib version 1.0 was released in March 2005. On 9 January 2008, NewGenLib was declared free and open-source under GNU GPL. The latest version of NewGenLib is 3.1.1 released on 16 April 2015. Many libraries across the globe are using NewGenLib.

NewGenLib modules:

- Acquisitions
- Technical Processing
- Serials management

- Circulation
- Administration
- MIS Reports
- Task to do today (daily scheduler)
- OPAC

3.3 Evergreen

Is an open source Integrated Library System (ILS), initially developed by the Georgia Public Library Service for Public Information Network for Electronic Services (PINES), a statewide resource-sharing consortium with over 270 member libraries. As of 2014, several more companies and groups also provide support and related services for Evergreen.

Evergreen's features include:

- Circulation.
- Cataloging.
- Online public access catalog (OPAC)
- Self Service
- Authorities
- Serials
- Web based staff client that is OS independent
- Added Content services Chillifresh, Content Cafe, Novelist, OpenLibrary and Syndetics natively supported with others supportable.
- Native APIs for writing custom clients.
- Statistical Reporting: flexible, powerful reporting for retrieval of any statistical information stored in the database.
- SIP 2.0 support: for interaction with computer management software, self-check machines, and other applications.
- Search/Retrieve via URL and Z39.50 servers

3.4 E-Granthalaya

E-Granthalaya is a library automation software from Centre, Department of Electronics & Information Technology, Ministry of Communications and Information Technology, Government of India. The software has been

Principal

G.B.Murarka Arts & Comm.
College, Shegaon

designed by a team of experts from software as well as Library and Information Science discipline. Using this software the libraries can automate in-house activities as well as user services. The software can be implemented either in stand-alone or in client-server mode where database and WebOPAC are installed on the server PC.

4. Digital Library:

Sr. No.	Name of OSS : DLMS
1	DSpace
2	EPrints
3	Fedora
4	Greenstone

4.1. DSpace

DSpace is a groundbreaking digital institutional repository that captures, stores, indexes, preserves, and redistributes the intellectual output of a university's research faculty in digital formats. It manages and distributes digital items, made up of digital files and allows for the creation, indexing, and searching of associated metadata to locate and retrieve the items. DSpace design and developed by Massachusetts Institute of Technology (MIT) Libraries and Hewlett-Packard (HP). DSpace was designed as an open source application that institutions and organizations could run with relatively few resources. It is to support the long-term preservation of the digital material stored in the repository. It is also designed to make submission easy. DSpace supports submission, management, and access of digital content.

4.2. EPrints

Eprints is an open source software package for building open access Repositories that is compliant with the Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting. It shares many of the features commonly seen in Document Management systems, but is primarily used for institutional repositories and scientific journals. EPrints has been developed at the University of Southampton School of Electronics and Computer Science and released under a GPL license.

4.3. Fedora

Fedora open source software gives organizations a flexible service-oriented architecture for managing and delivering their digital content. At its core is a powerful digital object model that supports multiple views of each digital object and the relationships among digital objects. Digital objects can encapsulate locally managed content or make reference to remote content. Dynamic views are possible by associating web services with objects. Digital objects exist within a repository architecture that supports a variety of management functions. All functions of Fedora, both at the object and repository level, are exposed as web services. These functions can be protected with fine-grained access control policies. This unique combination of features makes Fedora an attractive solution in a variety of domains. Some examples of applications that are built upon Fedora include library collections management, multimedia authoring systems, archival repositories, institutional repositories, and digital libraries for education.

4.4 Greenstone Digital Library Software

The Greenstone digital library software is an open-source system for the construction and presentation of information collections. It builds collections with effective full-text searching and metadata-based browsing facilities that are attractive and easy to use. Moreover, they are easily maintained and can be augmented and rebuilt entirely automatically. The system is extensible: software "plug-in" accommodate different document and metadata types. The aim of the Greenstone software is to empower users, particularly in universities, libraries, and other public service institutions, to build their own digital libraries.

Benefits and Conclusion

Library Automation may provide users the timely access of library materials, it eliminates routine tasks or performs them more efficiently, it may reduce the amount of time spent on material acquisition, serials management, budget administration and record keeping, and it supports new means of information retrieval by introducing patrons to global information. It allows patrons to use

search strategies that can be used with card catalogue, it allows patrons to search library material from various locations outside the libraries, and it motivates users, equips them with problem solving and information retrieval skills, and provides them with lifelong learning experiences.

Librarians today are making maximum use of information technology and information communication technology with up-to-date information in library services and functions, increasing the use of information tools by users.

Open source software helps librarians to be self-dependent,

Librarians can change the software according to the requirements of their library.

Open source solutions generally require no licensing fees.

Open source support is freely available.

Open source software is self-governing and suitable for any type of small as well as big library.

Upgrades the skills of the librarians.

References

1. Balas, Janet L. (2004). Considering open source software. *Computers in Libraries*. 24 (8), 36-39. Retrieved February 10, 2008, from Web site: <http://www.infoday.com/cilmag/sep04/balas.shtml>
2. https://en.m.wikipedia.org/wiki/History_of_free_and_open-source_software.
3. Morgan, Eric Lease (2002). Possibilities for Open Source Software in Libraries. *ITAL: Information Technology and Libraries*. 21(1), 12-15. Retrieved January 19, 2008, from Web site:
4. <http://www.ala.org/ala/lita/litapublications/ital/2101morgan>
5. <https://opensource.com/resources/what-open-source>
6. Hippel, Eric von; Krogh, Georg von (2003-04-01). "Open Source Software and the "Private-Collective" Innovation Model: Issues for Organization Science". *Organization Science*. 14 (2): 209–223. doi:10.1287/orsc.14.2.209.14992. ISSN N 1047-7039.
7. https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_free_and_open-source_software_Sharing_techniques_before_software
8. http://shodhganga.inflibnet.ac.in/bitstream/10603/110670/9/09_chapter%203
9. <https://hi.wikipedia.org/wiki/>

Principal
G.B. Murarka Arts & Comm.
College, Shegaon